

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ТУТКИ

Моргівтан

СТАНИСЛАВА ВОЛОШИНСЬКОГО
найліпшого гатунку

Фірма ОЛЕКСАНДЕР ОНИСЬКО
СКЛАД ПОРЦЕЛЯНИ І СКЛА

У ЛЬВОВІ, ПРИ ВУЛ. ГАЛИЦЬКІЙ Ч. 20.

просить П. Т. Громадянство оглянути в неділю, 19. лютого його виставу,
де виложені СЕРВІСИ проекту артиста-малюра ДЯДИНЮКА.

Автономія на експорт і її похорони.

Самоуправа Галичини за часів Австрії. — Рік 1918 і його політичні наслідки. — Ревеляції
Мацінії про польські закулісові заходи. — Коротка пам'ять санаційного віцемаршала сойму. —
Царський патент з 1850 р. і польський закон з 1922 р. — Шлеск і Східна Галичина.

(З промови посла д-ра Степана Барана, виголошеної у соймі 15. ц. м. при мотивуванні української поправки,
щоби новий самоуправний закон не обов'язував на території 3-ох воевідств Східної Галичини).

З усіх земель, що входять сьогодні в склад
польської держави, одинока Галичина мала від-
давна широку територіальну самоуправу, озна-
чену краєвим статутом для Галичини з дня 26.
лютого 1861 р. Цей статут покликав до життя
галицький краєвий сойм з Краєвим Виділом як
виконавчим і контролюючим органом нижчу те-
риторіальну самоуправу, покликану до життя
громадським законом з 1866 р. і двома наступ-
ними з 1889 р. і 1896 р. для міст і містечок, з
міськими статутами для міст Львова і Кракова
та з законом про повітову самоуправу з 1866 р.,
котрі з пізнішими змінами і додатками обов'я-
зують досі.

Існуюча там з горою пів століття перед сві-
товою війною самоуправа не була ідеальна, бу-
ла антидемократична, передовсім в ділянці кра-
євого і повітового устрою репрезентаційного і
виконавчого. Права української людності у тій
ділянці були значно обмежені у користь поль-
ської людності.

Не вважаючи на свої великі недослідчі га-
лицька територіальна самоуправа витворила
відносини значно кращі від тих, які на терені
Галичини, зокрема східної частини того краю,
існують сьогодні, коли знесено формально кра-
єву а фактично і повітову самоуправу і коли
громадську самоуправу піддано під команду
старостів.

Історичний розвій подій, проклямування у-
країнською більшістю в дні 1. листопада 1918 р.
окремої Української Держави на терені Східної
Галичини і наша боротьба за удержання цієї
держави, а також інші події загально-європей-
ського чи навіть світового характеру, були при-
чиною, що й польська держава мусіла тоді чи-
слитися з відрубним характером Східної Гали-
чини.

В історії розвою польської територіальної
самоуправи у відродженій Польщі є знаменні
два закони, яких „раціо легіс“ є та сама. Маю
на думці конституційний закон з дня 15. липня
1920 р., в якому є організаційний статут шлес-
ького воевідства і закон про основи загальної во-
євідської самоуправи, а зокрема воевідств львів-
ського, тернопільського і станиславівського, з
дня 26. вересня 1922 р. Оба вони мали експорто-
вий характер на політичний міжнародний ринок
і мали на меті поначати для Польщі рішучі

чинники цього ринку, щоби спірні суверенні
права над Горішнім Шлеськом і Східною Гали-
чиною признати польській державі. В тій цілі
призвано Горішньому Шлеськові в конституцій-
ному законі з дня 15. липня 1922 р. дуже широ-
ку територіальну автономію з окремим соймом
і окремою воевідською радою як органом ви-
конавчим, котрий увійшов в життя і обов'язує
досі. В самоуправному законі з дня 26. вересня
1922 р. в розділі II. 9. до 26. признано також, хоч
у дуже значно меншій мірі, відрубний самоу-
правний характер воевідствам львівському, тер-
нопільському і станиславівському. Цього зако-
ну до нинішнього дня не введено в життя, всу-
переч виразній постанові ст. 26. цього закону,
яка постановляє, що цей закон має увійти в жи-
ття найпізніше до 2-х літ по його оголошенні,
себто до дня 26. вересня 1924 р.

Однак він досягнув свою ціль на міжнарод-
ному ринку. Там його запрезентовано як вели-
ку уступку польській державі на користь укра-
їнського народу у Східній Галичині і через те
введнано в дні 15. березня 1923 р. рішення Ра-
ди Амбасадорів в Парижі, що признало суверен-
ні права Польщі над Східною Галичиною. Про
експортоване значіння того закону і про ролі,
яку він виконав у справі признання Східної Га-
личини польській державі, згадаю обширно ви-
значний приятель Польщі, бувший італійський
посол при польському уряді у Варшаві, Франчес-
ко Мацінія у відомій своїй книжці „Відроджен-
ня Польщі“.

На стор. 264. в уступі „Рішення справи Схід-
ної Галичини“ пише він дослівно:

„Після генуєвської конференції, коли здавалося,
що великодержави вже не дбають про справу Східної
Галичини, польський уряд піліс II впродовж літа (бу-
ло це в р. 1922). Законодательний сойм сповнив своє за-
дання і в короткому часі мав зробити місце конституцій-
ним установам, яких вибір був передбачений на листо-
пад. Тому, що з погляду міжнародної політики Схід-
на Галичина підлягала ще головним великодержавам,
польський уряд не міг визначити у ній виборів, але з
другої сторони цілий (польський — Прим. Ред.) нарід
жадав, щоби це зробив“.

„В половині серпня (мова тут про рік 1922) Нар-
тович (тодішній польський мін. зак. спр. — Прим. Ред.)
доручив мені і моїм товаришам з Франції і Англії до-
вільний меморіал, в якому представляв ситуацію і до-

ЗНАЄТЕ БІБЛІЙНУ ПРИТЧУ ПРО ЗАКОПАНИ
ТАЛАНТИ?

Так само нерозумно поступає той, хто свої о-
щадности тримає дома, а не зложить на вклад-
кову книжечку

В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий“
У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
ч. тел.: 4-33. — Конто Почтової Шадниці ч. 143.467. —
як Центральна Каса Українських Кооператив
приймає вклади ощадности і забезпечує їх у твер-
дій валюті,

РОЗДАЧА НАГОРОД

за краєві змагання і лещатарський ЧАЙНИЙ
ВЕЧІР відбудеться в неділю 19. ц. м. в год. 20.
веч. в малій салі „НАР. ДОМУ“ на III. пов. а не
в салях „Яд Харузім“ як було подано раніше
Гостям раді. Буфет у ад. управі. Добірна музика

якого був долучений проект статуту для Східної Гали-
чини. В цей спосіб польський уряд хотів змусити го-
ловні потуги, щоби завзялися цією справою і одночасно
оминути враження, що сам хоче наказати вибори і по-
ставити великодержави перед довершеною фактом“.

„Проект устрою Східної Галичини був радше скоп-
люваний і не можна сказати, щоби надавав цій тери-
торії правдиву автономію, як цього бажала собі Англія
Східна Галичина не була признана окремою територією
а окремі установи були надані трьом воевідствам львів-
ському, станиславівському і тернопільському, що не ма-
ли ніякого спільного вузла крім приналежності до поль-
ської держави. Крім цього у воевідських соймах поляки
і українці мали творити окремі курії, що обом там на-
родам давало однакову силу, навіть тоді, коли дійсний
їх стан був дуже ріжний, як приміром в станиславів-
ському воевідстві, в котрому поляки становлять тільки
21.8 проц. загальної людності“.

А далше на стор. 265 пише:

„Хоч я був постійним речником прилучення Схід-
ної Галичини до Польщі, проте я бажав, щоби велико-
держави — для збереження свого престижу — зложили
бодяй заяву, що годяться на вибори у тому краю, але
і цього не удалося досягнути. Польський сойм, осміле-
ний такою великою пасивністю, змінив урядовий про-
ект автономії трьох воевідств Східної Галичини на за-
гальний проект самоуправи всіх воевідств держави. Там
звані соймики: львівський, станиславівський і терно-
пільський, ріжнилися від інших лише тим, що зберігли
окремі національні курії (на користь польського наро-
ду) і що мали ширшу компетенцію в господарських і
культурних справах, а засадничу зміну довершено без
повідомлення про це великодержав, чим свого часу
представлено інший проект“.

„А всеж у перших днях жовтня англійське посоль-
ство у Варшаві вручило міністрові закордонних справ
меморіал, з якого виходило, що перший проект автоно-
мії не припав до вподоби англійському урядові“.

Врешті на стор. 266 і 267 пише:

„Відомо вже, що італійський прем'єр визначив
справу Мемсая (Клайпеди) як нагоду до розв'язання
справи Східної Галичини. Рішення конференції Амбаса-
дорів з дня 15. березня 1923 р. затвердило лише границі
установлені риським договором. У мотивах зазначає во-
но тільки, що Польща признала, що „етнографічні від-
носини роблять koniecznym для Східної Галичини автоно-
мічний устрій“, а також що договір, заключений між го-
ловними великодержавами і Польщею дня 28. червня
1919 р., передбачував для всіх територій, що находить-
ся під пануванням Польщі, окремі гарантії для расових,
мовних і віроповідних меншин“.

Отже так представляється в авторитативно-
му освітленні п. Мацінії справа Східної Гали-

цигарку. Він узяв, спокійно подякував і закурих. Чи смів би запитати, пане ротмістре, куди ви мене веде? — запитав мене Петлюра. „До Лукіянівської тюрми“ відповідаю. „Але по дорозі мене, самоозрозуміло, застрілять?“ питаєся з усмішкою Петлюра. „Ні“ — відповів я певно. Я збернувся спиною, щоб скінчити розмову я почув тихе: „Дякую“. Я полав у неприємну ситуацію, але постановив, якнебудь буде, дотримати слова, хоч би мене це голову коштувало. На злизування моєї охорони, я передав свого бравця в Лукіянівській в'язниці і з тяжкими думками вернувся до штабу. В штабі я оголосив ад'ютантові, що згідно з наказом, я передав в'язня Петлюру до Лукіянівської в'язниці. Ад'ютант слухав мене в переляці. „Милый Боже, ротмістре, чи ви здуріли? Генерал вас розірве! З Лукіянівки Петлюру вже тяжко дістати до своїх рук, бож сьогодні! П'яну взяли німці. Генерал мене закликав, страшно мене вилаяв і заявив, що передасть мене під військовий суд. Потім роздумав і наказав мені просити про відкомандування до іншого офіцерського відділу, бо він у своєму відділі потребує певних офіцерів“. (Ст. 242—243.)

3) На іншому місці описує, як був підготований вибух складу муніципії у Києві. Каже, що цю справу провів той-же гурт московських офіцерів, що збирався у Карпівки, однак подробиць не знає. Аж того дня, коли це мало статись, його попередили, щоб відійти від зв'язування на вісім верст, бо сподіваний сильніший вибух від того, що відбувся. „Які будуть наслідки такого величезного вибуху, ми не могли відгадати. Деякі гарматники твердили, що пів Києва буде зрівняно із землею“. Далі каже: „Час вибуху був точно встановлений. У цю годину я сидів на рівній стрісі вашої фабрики й стежив за обрієм шад зв'язування... Я думав, коли правильно твердження, що від вибуху такої величезної маси гарматних набоїв буде пів чи навіть і цілий Київ знищений, то ми приготуємо Київові... долю як Везувій Помпеї та Геркулесу. Але нема виходу, хоч би й цілий Київ мав бути знищений! Це про перемогу союзників над Німеччиною!“

Так працювали московські шпioni на Україні. Київ їм не було шкода.

З вибухом протигетьманського повстання автор бився проти української армії, а коли українці вняли Київ, то він найперше сховався в будинку німецької комендантури, а потім, подістав зі Славінським, як командант посольського походу до Праги. У Відні Славінського покинув.

Вітаткові твердження потребують дуже і дуже поважної перевірки. Та покищо їх тільки реферуємо.

Н. Г.

Пакт Малої Антанти.

Із Женеві повідомляють, що міністри Єфтіч, Бенеш і Титулеску підписали новий пакт, вилджений в останньому часі. Пакт буде предложений парламентам трьох держав до ратифікації та зареєстрований в секретаріаті Союзу Народів.

На основі цього пакту міністри закордонних справ Югославії, Чехословаччини й Румунії об'єднуються на міжнародному терені, творячи одноцілий блок зі спільною програмою. Всі три міністри закордонних справ мають створити постійну раду. Без згоди цієї ради поодинокі держави не можуть робити ніяких умов ні союзів з іншими державами. До продовження румунсько-італійського трактату, що кінчиться за три місяці, потрібна теж згода ради Малої Антанти.

Новий пакт постановляє, що союзні умови між Румунією й Чехословаччиною, між Румунією й Югославією та між Чехословаччиною й Югославією продовжені на необмежений час. Пакт торкається теж господарських справ. Всі три уряди звернуться до своїх емісійних банків, щоб уложили спільний план тісної співпраці.

Створення нового блоку держав Малої Антанти викликало в італійських політичних колах велике враження, бо нема сумніву, що він спрямований проти італійської політики на Балкані. Французька преса тішиться, що блок звернений проти німецького імперіалізму.

На
залишені з інвентарної
випродажі

ПООДИНОКІ ПАРИ

О Б У В И

І С Н І Г І В Ц І В

Del-Ha

ВІД 20. ЛЮТОГО У ВСІХ ФІЛІЯХ
дальша знижка цін.

Після замаху на Рузвельта.

МІЯМІ, 17. II. ПАТ. Президент Рузвельт, вертаючи потягом до Нью Йорку, подав такі подробиці про замах на його особу: Замах виконано в моменті, коли інформували мене про зміст однієї депеші. Нагло я почув гук, який взяв спершу за вибух педарди. Гук повторився кількох разів. Чоловік, з яким я розмовляв, відступив, а мій шофер пустив авто в рух. Я обернувся і побачив, як бурмістр Чермак зігнувся вдвоє і пані Джиль падала на землю. Я крикнув на шофера, щоб він станув. Ми були віддалені 4 метри від жертв, однак присутній детектив казав шоферові їхати далі. Самохід, ніхавши з юрби, задержався знову. Саме винесли бурмістра Чермака. Я велів умістити його на своїм возі й підтримував його по дорозі до шпиталю. На ступнях авта станули детективи. Оба ранені, один в руку, другий в око.

МІЯМІ, 17. II. ПАТ. Замаховця Зангару примістили в келії, що знаходиться на 21 поверсі хмародера, в якому знаходиться в'язниця. Зангарі грозить кара 20 років в'язниці за напад зі зброєю в руці з наміром доконати вбивства. Як хтонебудь із жертв замаху умре, Зангару чекає кара смерті.

МІЯМІ, 17. II. ПАТ. Стан здоров'я бурмістра Чермака є вдовольняючий. Зангара станув перед карним трибуналом, що перевів з ним допити його оборони піднявся один з найкращих адвокатів з Шікаго. Шеф тайної поліції у Вашингтоні знає Зангару як анархіста. Кажуть, що Зангара взяв собі примір із вбивника президента Мек Кінлея, який теж впав жертвою замаху.

Пресові репресії.

БЕРЛІН, 17. II. ПАТ. Появилася дальша низка пресових заборон на території цілої Німеччини. Президент поліції припинив великий берлінський щоденник „Темпо“, видаваний концерном Ульштайна. На провінції закрито 6 часописів, комуністичних і соціалістичних.

По широкому світі.

— Японські війська відступили добровільно з місцевостей на манджурсько-радянській границі.

— Колумбійські війська атакували знову перувійців, однак мусіли відступити зі стратами.

— Сенат Зєднених Держав прийняв резолюцію за знесенням прогібіції.

При невральгії

мігрени треба негайно вживати таблеток „Тогаль“, які втихомирюють ті болі. Спробуйте і переконаєтесь самі! Однак у власнім інтересі домагайтесь лише оригінальних таблеток Тогаль! У всіх апіках.

Тогаль.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 19. ЛЮТОГО 1933.

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ.

Ріхард Вагнер.

(В 50-ліття смерті.)

Дивні це були часи це друге й третє чверть століття минулого віку! П'ятдесят літ, підчас яких зішлись, немов би змовились між собою, як невеличкому клаптику Європи люди, які порушили її, перемінли, тхнули в неї нове життя; одні на полі політики, другі в ділянці суспільній, інші в техніці, ще інші в мистецтві. Хотілось би сказати за Пушкіним „...Які імена!“ А між ними, між цими великими іменами, великими не тільки для XIX століття, але й для людської культури всіх часів, золотими буквами сяє імя Вагнера.

Назвати його музикою чи композитором так само важко, як поетом, літератором чи фільософом, тому, що він представляє собою дивну синтезу всіх цих понять разом, синтезу, якої досі ніхто другий у тій мірі не досягнув — ні з музикою, ні з поетом.

Важкі були для Вагнера роки боротьби за свої твори й за свої ідеї, подвійно важкі як для кожного творця, що випереджує своїх сучасників, зваживши революційність його ідей і творів з одної сторони, силу, значіння і талант цих сучасників з другої. Але не менш великою як його творчий геній, була сила волі і віри у свою місію; — і вони в рівній мірі причинились врешті до цілковитої перемоги, як і самі твори.

Вагнера твори — оспорювані, висміювані — і врешті прийняті з ентузіазмом, якого ледви який другий творець діждався. Вони мали на молоді німецькі покоління якійсь просто гіпноотичний вплив, якого остільки не мали й інші. 50 літ після смерті Вагнера.

Пригланьтесь публіці, яка слухає Вагнера в одному з провінційальних німецьких театрів — цій публіці, що в 99-ти відсотках складається з кол міщанства і дрібної маломістечкової інтелігенції — пригланьтесь цьому виразові захвату і глибокої концентрації на її обличчях, тоді зрозумієте ким і чим є для неї Вагнер ще анні. А тоді може догадаємось ким і чим він мусів бути для сучасної німецької молоді. Стати і бути „німецьким“ композитором, творити для німецького народу і своїми творами вести його до нових перемог — це була мрія Вагнера, до якої він прямував усе життя й її досягнув. Але поруч з нею він досягнув ще куди більше: вийшовши із меж національної творчості, він став речником великих проблем людства і як такий став не тільки національним героєм, але всесвітнім. Перейшовши етапи творчості героїчної — (Рієнці), романтичної — (Тангейзер, Мандрівний голандець, Льюгенстрі), врешті монументальної національної епопеї Перстеня Нібелунгів і Норимберських Опіваків, доходить Вагнер до вершка своєї власної творчості і разом до недосяжного по нинішній день шпиль музичної драматичної творчості: до гимну, присвяченого коханням — Трістана і Ізольти. Не можна сумніватись, що не було й нема людей, які любили у своєму житті не менш палко, гаряче, ніжяко й пристрасно заразом як Вагнер; але нікому не вдалося цю свою любов висловити глибше і більш зворушливо. Після такого твору, який порушивши найвищу земну проблему, підніс її до неземних висот — могла прийти черга ще тільки на одно: на реанімацію і — віру. І в символічній релігійній містерії „Парсіфаль“ поставив Вагнер цим двом почуттям вічний памятник.

Вплив Вагнера обмежувався не тільки до його прихильників і однодумців; перед ним не могли оборонитись і його великі сучасні суперники ба навіть і противники. Під кінець життя

Вагнера, коли він став уже божком усього музичного світа, цей вплив був такий великий, що треба було цілого чверть століття, щоб з нього визволитись і тим самим — зробити новий крок уперед, стати на новому етапі в розвитку музичної творчості. Треба було одної генерації, щоб вона видала з себе нового генія, який врешті очунав би й скинув із себе і цієї своєї генерації, татар — хоч який примивний, але все таки накинений, чужий — Вагнерової спадщини.

Майже саме в 25-ліття смерті Вагнера лише його колишній однодумець і духовий речник Ріхард Штраус своїм „Сальоме“ і відкривав врешті цим твором нові перспективи середньо-європейській музичній драматичній творчості. Одночасно імпресіонізм у Франції, веризм в Італії, народна тематика Римського-Корсакова і Мусоргського в Росії, показують нові стежки, нові можливості в ділянці музичної творчості, а Вагнера і його спадщину починають поволи розглядати з історичної віддалі.

Для сьогоднішньої генерації, яка ставиться критично вже й до Ріхарда Штрауса і його тапалків, і для якої імпресіонізм чи веризм стають пережитими фактами „глибокої минувшини“ (дарма, що поправді ще вчора, себто перед 15-ти роками, вони були чимось новим і багатонадійним) — для тої нинішньої генерації Вагнер не є вже цим божком, яким був для попередньої та позавчорашньої. Але все-ж таки він залишився й досі і залишиться й надалі цим творчим генієм, який не йдучи на віякі компроміси зі своїми мистецькими переконаннями, ціле своє життя присвятив великій ідеї: ставляв і розв'язував проблеми, вказуючи нові шляхи музичній творчості. І не тільки його твори, але хочби сама тільки боротьба за нові ідеї, яку він вів аж до смерті, виборола Вагнерові почесне місце в невеличкому гуртку титанів творчості.

Вісти з „Рідної Школи“.

Реєстрація Старшин Кружків „Р. Ш.“.

Ті кружки „Рідної Школи“, які організовані перед кінцем 1932 р. і свої основні збори відбули 1933 р. — влада уважає за товариства за-реєстровані. Їх реєстраційною владою є дотичне Воєводство, а не Староство.

Пригадуємо дуже важну постанову § 23 го генер-обов'язуючого закону про товариства (з 27. X. 1932, ч. 94. Дн. У. Р. П. поз. 808), а саме, що всі ті Кружки мають найдалше до двох тижнів по своїх зборах повідомити дотичне Воєводство за посередництвом належного Станісławства за посередництвом належного Станісławства окремих письмом (без стемпів), як у-ростає окремих письмом нова Старшина Кружка „Р. Ш.“ і подати адресу кожного з членів та адресу льо-калю, в якому приміщений Кружок.

На це прохаємо звернути увагу всім Круж-кам „Р. Ш.“, які організовані перед кінцем 1932 р.

Таке письмо має бути складене так:

Вітання від стемпленої оплати на основі рі-шення Міністерства Скарбу з дня 4. жовтня 1928 р. Л. Д. V. 7037/6.

До Воєвдського Уряду

через Староство

Підписаний Кружок „Рідної Школи“ ім. повідомляє згідно з постановою § 23 закону з 27. X. 1932, ч. 94. Дн. У. Р. П. поз. 808, що дня 1933 . . . відбулися його Загальні Збори, на яких відповідно до постанови § 26, обов'язуючого статуту „Рідної Школи“ вибра-ли Старшину укладено так:

(тут видісати, який чини хто займає та адресу кожного).

Льокаль товариства приміщений (де?) для 1933

Голова. Печатка: Секретар.

Дитячі садки.

Час весни надається найкраще на те, щоб поробити підготовку для відкриття дитячого садку в громаді на час літніх сезонних робіт. Треба заздалегідь освідомити громадян дотич-ної громади про користі з дитячого садка і про те, чого потрібно для улаштування садка (за-являть шодо дітей і влат, підшукування відпо-відного льокалю, куховарки, інструкторки, зор-ганізування харчу для дітей і т. п.).

Звертаємо увагу, що дитячі садки — це су-спільні установи, тому їх організацію треба зго-лошувати в дотичному Старостві, а не у шкіль-ної влади.

Тому, що справ виховання не можна роз-дрібнювати, треба доложити всіх заходів, щоб дитячий садок організувати при Кружку „Рідної Школи“, а якщо його ще нема, то чим швидше організувати.

Одначе тому, що дитячий садок виходить на користь цілій дотичній громаді, то при його організуванні мусять співділяти всі місцеві на-ціональні товариства. Особливо всі вони повин-ні допомагати зі своїх доходів на удержання „садка“.

По інструкторку звертатися до Головної У-прави „Р. Ш.“. Якщо якась громада мала би вже на приміті відповідну інструкторку, то треба по-дати її ім'я, її освіту й адресу до відома Голо-вної Управи „Рідної Школи“.

Про кожний ступень підготовки, а пізніше про кожноточасний стан „садка“ треба на окре-мій картці повідомляти Головну Управу „Рідної Школи“.

Рефератик про організацію дитячого сад-ка („Як закладати і вести дитячі садки?“), видан-ня Головної Управи „Р. Ш.“) враз зі зразком по-дання до староства можна набути у книгарні „Рідної Школи“ (Львів, Сикетуська 20) за ціну 30 сот. Головна Управа „Рідної Школи“.

Кінець комуністичному теророві.

Як повідомляють із Берліна, в державній канцелярії була 16. ц. м. урядова конференція, на якій запали важкі внутрішньо-політичні рі-шення. На першому плані нарад було забезпе-чення виборів і розпорядки проти комуністич-

ного терору, що викликає в державі загальне занепокоєння. На основі тих рішень влада має комуністичному теророві зробити за всяку ціну кінець.

Протикомуністичний відрух в Америці.

ВАШІНГТОН, 17. II. ПАТ. Сенатор Гард-філд зголосив у сенаті законопроект, що пе-редбачує видалення з краю комуністів чужин-ців. Правничка комісія палати репрезентантів

приняла законопроект, що накладе строгі кари на всіх, хто накликає до повалення силою вла-ди, або ставить опір владі.

Японія не зрікається свого плану.

ТОКІО, 17. II. ПАТ. Японський прем'єр за-явив у пресовому інтерв'ю, що уряд ще не рі-шився щодо виступлення Японії зі Союзу На-родів. Те, що діється в провінції Джеголь, це

внутрішня справа манджурської держави, тому є поза впливами Союзу Народів або інших дер-жав. Воєнні операції розтягнуться незабаром.

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліана Глушев-ського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Гел. 54-46. 744-?

— Д-р Миронович Антін орд. у внутрішніх не-дугах Львів, вул. Жовківська 64, ч. тел. 52-05. Лі-чення квариною лампою. 1124 19-?

— Подано до відома, що в початках березня відбудеться концерт українських реверсєрів. У програмі танго, бостони і фокстроти україн-ських і чужих композиторів. 1432 1-1

— Недуга артиста-малюка Ів. Труша. Довіде-мося з певного джерела, що наш почесно зна-ний і високозаслужений для українського мис-тецтва артист-малюк Іван Труш поважно зане-дужав. Наслідком недуги артист не може за-працювати нормально навіть на забезпечен-ня примітивної екзистенції. Українське грома-дянство, зокремаж та його частина, що розуміє вагу мистецтва та його велику роллю в україн-ській культурі, повинні прийти з допомогою недужому артистові таким чином, щоб заку-пити в нього кілька образів. Така допомога, що не понижує нікого і нікому не спричинює при-крощів, буде найкращим доказом прихильності та зацікавлення долею людини, що дала не-проминаючі цінності нашій культурі. Робітня артиста Івана Труша міститься при вул. Обво-дській ч. 12. Треба їхати туди трамваем ч. 4. до останнього перестанку при вул. Листопада.

— Два виклади в Т-ві „Зоря“ у Львові. В Т-ві „Зоря“, вул. Вірменська ч. 25, відбудеться в не-ділю 19. лютого в год. 12. впол. виклад ред. з-ра І. Німечки п. з. „З національно-відроджувач

проблем Львова“ для членів „Зорі“, а в год. 5. попол. для ремісничої молоді виклад дир. І. Ю-щишина п. з. „Суспільна творчість І. Франка“.

— Українська авдіція в ужгородському ра-діо. В неділю дня 19. II. 1933, год. 9—9.35 перед-послушем: Церковні пісні у старославянській мові, співає хор 60 учениць гр.-кат. учит. жі-н. семінарії в Ужгороді під орудою диригента Миколи Аркаса. А. Ломакін: Херувимська, Б. Архангельський: Внутрі Боже молитву мою, С. Аркас: Отче наш, київський напів. Д. Аркас:

Милость мира, в. Кишакевич: Діва Марія. Год. 15.30—16. попол.: Виступ першої циган-ської школи в Європі, відділ словацької школи в Ужгороді. І. Орала, словацька пісня, по сло-вацьки, А ту чаю (А ти дівча), циганська пісня. Ксила вечір ся темний, чеська пісня по чеськи. Диригент: управитель школи Ладислав Геге-душ. II. Під тим нашим окном — Кисуса, сло-вацькі пісні. Грає дитяча циганська смичко-ва оркестра школи. III. Циганські оригінальні пісні під акомпаніємент циганської оркестри, співає по циганськи Веопя Ланко жінка старо-

Льойд Джордж про Гітлера.

ПАРИЖ, 17. II. ПАТ. Журнал „Анналь“ при-носить статтю Льойда Джорджа, в якій автор заявляє, що іменування Гітлера канцлером отирає широкі перспективи. Оскільки Гітлер як канцлер хотів би відістати зреалізувати на-ціонал-соціалістичну програму, отже видалити з Німеччини всіх жидів, вивласнити капіталістів і їхній маєток розділити між зруйновані серед-ні і робітничі верстви, виректися дефляції, від-кинути цілковито версальський трактат і зміни-ти пропаганду ним. агресивного націоналізму, то вислід обняття ним влади мав би очевидно велике значіння.

Льорд Черчіль проти уряду.

ЛЬОНДОН, 17. II. ПАТ. Палата громад після довшої дискусії, в часі якої льорд Черчіль ви-ступив з гострою критикою урядової політики, відмінула 414 голосами проти 49 внесення, звернене проти уряду за його політику в спра-вах безробіття.

Банки знову відкриті.

ДІТРОЙТ, 17. II. ПАТ. Всі банки в Дітройт отворені знову, однак з тим застереженням, що можна вибирати з них не більше як 5 проц. депозитів. В інших містах стейту Мічиген банки теж відкриті.

Крівавий страйк в Астурії.

З Овієдо з Еспанії повідомляють, що в гірничій окрузі Фельгера, де досі триває страйк, пришло вночі до поважних подій. Революціо-нери кинули 5 бомб до публичних будинків та астурійського банку. Вубухи тих бомб наробили великої шкоди. Крім того ушкоджено електрич-ні проводи, наслідком чого ціле місто опинило-ся в темноті. Над раном виявилася між полі-цією та революціонерами завзята бійка, в якій було багато вбитих і ранених.

АМЕРИКА ВИЗНАЄ СРСР.

„Ньюйорк Таймс“ повідомляє, що визнан-ня СРСР. Злученими Державами є питанням на-ближчої будучини. През. Розвельт і більшість сенату є думки, що положення на Далекому Сході створює обставини, сприяті визнанню СРСР. Злучені Держави визнають СРСР, ко-либ більшовики припинили комуністичну про-паганду, а також під умовиною уступок у справі довгів і заключення торг. умови.

сти циганської колюній, а примар оркестри Мартин Лацко: а) Марлас манге (Умерла мені жінка), б) Древарі драва (Ходім відсіла), в) Трін фордин прерокла (Має складану сужню). Від год. 17.30 попол. Жіночий хор гр.-кат. учит. сем. в Ужгороді під орудою диригента Миколи Аркаса: а) Людкевич: Ой три шляхи, б) Задуч-мала стара баба (народня пісня), в) Людкевич: Чайка, г) Гандзя, народня пісня, д) Дави-довський: Рідний край. Година 17.50—18.10: Хор чеського драматичного клубу в Уж-городі виконає українські балади. Вступ-не слово до кожної балади скаже шкільний ін-спектор Ян Вондрачек. Перерва 2 хв. Українські пісні (солістки гр.-кат. жі-н. уч. сем.): а) Стецен-ко: „Плавай, плавай“, — IV. р. Варвара Тесло-вичівна, б) Аркас: „Троянда“, дуєт, IV. р. М. Романівна, М. Галговці, в) Дмитрієв-Кайгль: „На півночі“, тріо, IV. р. М. Романівна, Ю. Дов-баківна, М. Гребя, г) Ніжанківський О.: „Люблю дивитись“, дуєт, IV. р. В. Тесловичівна, М. Іван-чо. Фортеп. провід — IV. р. III. Пайкошій, II. р. М. Гранчаківна. Фісгармонія: IV. р. III. Пай-кошій. Год. 18.30: Лекція п. Гіршової (по чесь-ки): Звичай Підкарп. Руси. Год. 18.43: Підкар-патські пісні виконає Фр. Шіндляр: І. Кайгль: а) Чорна гора, б) На війну їду, в) Сусід оре, г) Через річку. Фортепьяновий супровід проф. Кайгль. 19. год. кінець трансмісії Спікер учит. Карбованець.

— Жертвуймо на кухню для безробітних! Па-рохіяльний уряд при архикафедральній церкві св. Юра повідомляє, що всі збірки під церквою у неділю 19. ц. м. призначені на кухню для без-робітних при парохії св. Юра.

— Справлення помилки. В „Ділі“ ч. 38 у стат-ті „Зі сойму“ подано помилково, що в дискусії промовляв пос. Чукур (укр. рад.). Має бути: пос. Чукур (УНДО).

— Вийшли на волю. На волю з бережанської слідчої тюрми вийшли 24. I. ц. р.: студ. Микола Бекеш, Е. і С. Кропельницькі, Д. Демянова, П. Заставний, І. Тарнівський, Д. Петрів з Діброва-ва; 1. II. ц. р.: артист маляр С. Мельник, студ. В. Шеремета, Т. Давиш, С. і М. Юрків, І. Музич-

JOB

ОРИГІНАЛЬНІ ФРАНЦУСЬКІ
ГІЛЬЗИ І БІБУЛКИ
Знову можна дістати.

КРОВАВИЙ НАПАД НА ПОЛЬСЬКИЙ КОНСУЛЯТ.

Гурт комуністів, — як повідомляє польська преса з Парижа, — м. н. багато безробітних поляків напали на ген. консулят у Парижі. Вони забарикадувалися в будинку, а опісля пішли до бюро консуляту. Після короткої бійки та дискусії ген. консуль Познанський прийняв делегацію 6 робітників. Делегати сказали, що польські емігранти не мають що їсти. Рівночасно в будинку демонстрували французькі робітники. Вони виломали двері. Двох службовців консуляту поранили тяжко гумовими палицями та ножами, а чотирьох легше. Консуль був ранений відломками скла. Поліція арештувала 20 демонстрантів, м. н. 16 поляків.

ФОРД БАНКОТУЄ?

З Нью-Йорку повідомляють, що през. Гувер телефонічно старався намовити Генрі Форда, аби взяв участь у санації Гардлен Банку. Кажуть теж, нібито Фордові грозить банкрутство. Магазини його повніські вт., а на них він не має збуту. Щоби рятуватися перед катастрофою, збирає гроші й вибирає із банків.

НІМЕЦЬКА ФЛЮТА НА ОКЕАНІ.

Німецька флота виплинула на Атлантийський Океан. Робитиме артилерійські проби.

НЕ ДУМАВ СТІЛЯТИ РУЗВЕЛЬТА?

З Нью-Йорку повідомляють, що поліція не вірить знізанням Зангари начеб він хотів застріляти през. Рузвельта. Здогадуються, що Зангара з приказу шикагівських генгстерів мав убити Чермака. Шикагівські генгстери ненавидять бурм. Чермака за те, що він безпощадно нищить бандитів. Чермак є, щоправда, прихильником скасування прогібіції, однак дуже енергійно тоборює пачкарів алькоголю.

ФАШИЗМ У ФІНЛЯНДІ.

У Фінляндії почався великий фашистський рух. Проводить ним відомий бувш. провідник ляповців Косоля. У своїй відозві накликає Косоля фінляндських патріотів записуватися до організації, яка готуватиме кінець комуністам, що руйнують патріотичні й релігійні почування.

У РУМУНІІ УСПОКОЮЄТЬСЯ.

БУКАРЕШТ, 17. II. ПАТ. Нині не було ніяких ексцесів. У всьому краю спокійно. Лише в Ілоешті 80 робітників рафінерії нафти проголосило страйк і хотіли лишитися в фабриці. Це їм не вдалося. Небаром у фабриці почалася праця.

ка з Пукова, рогат. пов. Залишилися ще з рогат. пов.: В. Брик з Липиці Горішньої, М. Станіславський з Липиці Долішньої і М. Бойко з Данильча.

— Ше про гуманітарну акцію львівського жіноцтва. У статті, поміщеній в „Ділі“ ч. 37 з дня 16. лютого ц. р. під заг. „Гуманітарна акція львівського жіноцтва“, подані деякі милні інформації у справі Комітету допомоги хорим українцям у місцевих шпиталях. А саме: цей Комітет витворився вправді із секцій обох жіночих організацій: Марійського Т-ва Пань і Філії „Союзу Українок“, але вони зідлалися в один спільний Комітет з окремою управою і веде одностайну допомогую акцію хорим унутрі й назовні, незалежно від секцій. Не відповідає дійсності, що одна і друга секція заподалливо старається за гроші, часописи і т. д., бо до того є уповажнений лише Комітет, а секції як такі не ведуть у тому напрямі ніякої окремої акції. — А. Конрадова.

— Розв'язання читальні „Просвіти“. Тернопільський воевода розв'язав читальню „Просвіти“ в Задарові пов. Бучач під замітом, що її члени займаються комуністичною агітацією.

— Смерть визначного польського артиста. У Львові помер 17. лютого відомий артист Людвик Чарновський, бувший директор міських театрів. Нездужав на жовтачку. Прожива 46 літ.

— Дністер виливає. Із Станіславова повідомляють, що в томицькому повіті біля Унижа на

ВІДГУКИ ДНЯ.

Нарти — Брідж.

II.

Славсько — сніг.

Лавочне — ще більший.

Радість серед лещатарів аж вуха вянуть. Ше поїзд не станув, а вже половина пасажирів вискочила.

— Богу дякувати! — віддиhaють з полекшею бріджісти. Аж тепер можна буде подумати. Але сонце і сніг мають таку силу, що навіть їх витягають з вагонів.

— Не забудьмо, хто роздає карти! — упомінають себе взаємно і йдуть за лещатарами.

Засіялись білі горби зеленими, червоними і жовтими квітками.

Весело дивитися на них, як хитаються, а ще веселіше, як падають. Ше шаста, що як упадуть, то не лежать на місці. Ідуть у долину, вимахуючи для остороги ногами.

Бріджісти взяли санки і поїхали до чеської границі.

По дорозі стрічають лещатарів з поломаними дошками і сільських хлопців на лещатах.

— Хлопче. Як у вас це звуть. Лещата?

— Ії, та де. Лещіта то ва ногу, як хтось зломить. Се нарти.

Маленьке селце Ополець.

При дорозі гарна хата і напис на ній: „Кооператива — Згода Селян — в Ополеці“, а біля цього: „Kooperatywa — Zghoda Selan, w Opolecy“. І в далекім гірськім селі можна чогось навчитися.

Граничча стаційка Бескид. Серед снігів стоїть кілька вагонів, які привезли сюди часть лещатарів і випустили їх у гори.

— Чи швидко поїзд вертає назад — питає хтось молодого парубка.

— За пів годзін.

— За кілька кажете?

УДАР КРОВИ ДО ГОЛОВИ, тиск біля серця, брак відлиху, почування страху, нервне перечулення, мігрена, неспокій та безсонниця може легко пройти від гіркої натуральної води „Franciszka-Jozefa“. Поручають її лікарі.

Дністрі утворилася ледова запора на просторі 6 км. Наслідком забори вода піднеслася біля Незвиск на 2 і пів метра понад нормальний стан і заляла прибережні доми в Незвисках і Раківці.

— Ошуканство. В Глининах арештовано Авраама і Фріду Шрагерів, що зліквідували у Львові свій склеп, зарвавши вірительів на 30.000 золотих.

— „Фавст“ з Марією Сокил, Антоном Рудницьким та славетнім італійським артистом. В неділю 19. ц. м. у львівській опері в год. 7.30 веч. гратимуть „Фавста“ з гостинним виступом першого тенора медіолянської опери „Ля Скаля“ Августіно Касавеккі у титулованій партії. Партію Маргарети співатиме Марія Сокил, за диригентським пультом Антін Рудницький.

— Сейзацією Львова є теперішня інвентарова випродажа обуви ЛЕО. Фірма ЛЕО призначила до цієї випродажі обуви модну і першорядної якості. Окремою сензацією є ціни обуви теплої і домашньої, яка на теперішню пору необхідна. — Дивні оголошення стор. 6 та.

— Фірма Societe Job у Тулузі (Франція) відома з передвоєнних часів вводить тепер знову на ринок відомі світової слави і доброти гільзи і бібулки, які можна дістати у всіх трафіках. Тутки „Job“ є приладжені з оригінальних французьких бібулок і сильно імпрегнованої акадками зі спеціальної вати, спалюються зовсім так, що лишається лише делікатна шовкова коронкова тканина. Про доброту гільз „Job“ може кожний курець переконаватися сам, а саме виийняти з коробки псорожну гільзу та її запалити і тоді побачить, що лишається лише делікатна шовкова тканина.

3 опери.

Великий Театр: „ТАНГАЙЗЕР“ — опера в 3 діях Ріхарда Вагнера.

Появу на сцені львівської опери цього твору Р. Вагнера завдячуємо 50-им роковинам смерті геніяльного музика. Не диво, що львівська музикальна публіка виповнила салю театру до останнього місця.

Щодо самої вистави опери „Тангайзера“, то вона лишала немало до бажання. Передовсім оркестра, хоч і зміцнена, була все таки за слаба, а оркестра у всіх операх Вагнера, як відомо, грає домінуючу роль. Дальше треба зазначити, що виконавець титулової партії, варшавський гість п. Дигас, який був колись великим спіляком і артистом, нині вже не був у силі

— За пів години — виривається другий. А до тамтого каже: „А треба тобі було!“

Півтора години саними вгору, п'ятнадцять мінут поїздом уліл і ми знову в Лавочнім.

А за годину злідажаються лещатарі. Зарумянені без огляду на вік: веселі без огляду на засліплення.

Іх настрій — найліпший пропагатор лещатарства.

— Ви знаєте, хто ана, чи я ше зачуу іадити — каже один бріджіст.

— Ліпше вважайте, скільки вже пішло тrefів — кричить на нього партнер.

Але маю вражіння, що зерно лещатарського захоплення впало на добру почву. При найближчій нагоді кине „партію“ і потаскається з дошками в гори.

Ідемо до Львова.

Бріджісти далі працюють, хоч з мокрих лещат капає їм вода на голову.

— Три пік...

— Чотири кер...

— Контра.

— А так і! Хе-хе-хе.

Лещатарі поїздом тепер завважали, що між ними є й лещатарки. Не бачили того, як їхали туди.

— Паві позволять...

— О. дякую...

— Направду?...

— Завтра не можу.

— То позавтрі.

Де-не-десь зітхання, дес-не-десь післюво.

Львів.

Бріджісти і лещатарі:

— Мавш тобі!...

Апель до управи залізниць:

Можеб так для одних і других „либувати“ ще з пів години.

Одні докївчилиб робра, а другі освідчини.

Галактіон Чіпка.

дати собі раду з усіми труднощами своєї трудної партії, тому інколи просто жаль було дивитися на його — муку. Деякі хибі мала вистава і з чисто режисерського боку, а в кількох місцях виявилось наглядно, що опера як слід не підготовлена.

Зате з великою похвалою треба висловитися про креацію п. Плятвіної (Елісавета), яка і голосово і спенічно відповідала знаменито своєму завданню. Дуже гарно співала і п. Марія Сокил (Венус). З мужин назвемо пп. Ужейка (Герман), Плонського (Вольфрам), Петера, Мартінього, Романовського і Зубика. На диво добре звучали хори, слабше зате випали виступи балету.

Диригував п. Должицький, який перед увертюрою виголосив коротку промову, в котрій представив значіння творчости Р. Вагнера для людства.

I. H.

Всі вживаємо лише мила до праня і тоалетового

„Ваше Очко“

бо воно найліпше і найдешевше.

Фабрична складниця мила і свічок „Ваше Очко“, 1294 ЛЬВІВ, Галицька 1, ріг Ринку. 2—3

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ В ЛЕЩАТАРСЬКИХ СКОКАХ.

Міжклубові змагання в лещатарських скоках відбудуться заходом У. С. С. К-у в суботу 18. ц. м. в год. 16. на Кортуміаці. Збірка змагунів в год. 14. на вул. Клепарівській ч. 16. Найлегше дійти до скоки без лещат з вул. Пліховської, бічної Янівської (остання перелзвинитарем праворуч), відтак поза божилицю і Янівський цвинтар ліворуч аж під тріангулю. У змаганнях беруть участь лещатарі з Коломиї, Ворохти, Славська і Львова.

КРАЄВІ ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ.

В 300-ліття смерті гетьмана Мазепи влаштував У. С. С. краєві лещатарські змагання, що відбудуться невідкладно в неділю 19. ц. м. в бігу на 18 км. і 8 км. Збірка змагунів в год. 8.30 при кінцевому перестанку трам. ліній 10 на замарстинівській рогачі. Гості в год. 9. Старт і мета біля санаторії в Голоську Вел.

Вечором в год. 20. роздана нагород і чайний вечір у малій салі Народного Дому, II. пов. Організацією змагань займається К. Л. К.

По концерті та по всяких театральних імпрезах зустрінете своїх знайомих у КАВАРНІ „УНІОН“, вул. Косцюшка 1 (Народн. Гостинниця). 5—90

